

**Tilkendegivelse
af 12. april 2018
i
faglig voldgift
FV 2017.0125:**

**CO-industri
for
HK/Privat**

(procedør: advokat Jesper Herrmann)

mod

**DI Overenskomst I v/DI
for
IBM Danmark ApS**

(procedør: advokat Thomas Nielsen)

Der er under denne sag tvist om, hvorvidt et protokollat indgået den 19. november 2009 mellem DI Overenskomst I og IBM Danmark A/S (i dag IBM Danmark ApS) på den ene side samt CO-industri og HK på den anden side kan opsiges til ophør uafhængigt af Industriens Funktionæroverenskomst. Protokollatet vedrører overenskomstens dækningsområde i den indklagede virksomhed.

Da der ikke har kunnet opnås enighed mellem parterne, er sagen indbragt for denne voldgiftsret bestående af souschef Jan Kristensen Schmidt og faglig sekretær Kim Bonde Nielsen, begge udpeget af klager, vicedirektør Sanne Claudius Stadil og personalejuridisk chef Ulla Løvschal Wernblad, begge udpeget af indklagede, samt som opmand højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen.

Sagen blev forhandlet den 12. april 2018, hvor CO-Industri var repræsenteret ved advokat Jesper Herrmann og DI ved advokat Thomas Nielsen.

CO-Industri nedlagde følgende påstand:

Indklagede, DI Overenskomst I v/DI og IBM Danmark ApS, tilpligtes at anerkende, at Protokollat af 19. november 2009 er bortfaldet ved den skete opsigelse heraf af 25. november 2016.

DI nedlagde principalt påstand om frifindelse. Såfremt protokollat af 19. november 2009 kan opsiges til ophør uafhængigt af Industriens Funktionæroverenskomst, nedlagdes subsidiært påstand om, at dette alene kan ske med virkning for medarbejdere, der ansættes hos IBM Danmark ApS efter udløbet af opsigelsesvarslet, det vil sige efter den 1. marts 2017.

Indklagede nedlagde endvidere følgende selvstændige påstand:

Klagerne, CO-industri og HK/Privat, tilpligtes at anerkende, at protokollatet af 19. november 2009 ikke kan opsiges til ophør uafhængigt af Industriens Funktionæroverenskomst.

Klager nedlagde påstand om frifindelse over for såvel indklagedes subsidiære påstand som indklagedes selvstændige påstand.

Sagen blev procederet.

Der blev ikke opnået flertal for en afgørelse blandt de af parterne valgte medlemmer, og afgørelsen blev herefter overladt til opmanden, som på den nedenfor anførte baggrund fremkom med den herefter anførte tilkendegivelse.

Sagens baggrund:

Den indklagede virksomhed har været medlem af DI siden sin etablering. Industriens Funktionæroverenskomst blev – uafhængigt af 50%-reglen – sat i kraft på virksomheden ved en aftale indgået mellem sagens parter den 13. juli 2006. Der gennemførtes herefter en tilpasningsforhandling, hvis resultat fremgik af et forhandlingsprotokollat af 30. august 2006. I forlængelse heraf opstod der tvist mellem HK/Privat og DI om dækningsområdet for Industriens Funktionæroverenskomst, hvad angår edb-arbejde. Der blev afholdt mæglings- og organisationsmøde i sagen i september og oktober 2006. Parternes drøftelser fortsatte, men førte ikke til enighed, og det blev derfor aftalt at indbringe tvisten for en faglig voldgift. CO-industris påstand i sagen var i klageskriftet af 2. september 2009 angivet således:

”Indklagede tilpligtes at anerkende, at IT-specialister, dog undtaget SP-HD, og projektmanagers inden for kategorierne IT, PM og PM-EX er omfattet af § 1, stk. 2, litra a, i Industriens Funktionæroverenskomst.”

Ifølge indklagedes svarskrift i sagen af 23. oktober 2009 berørte denne påstand 2.085 af de i alt 4.400 medarbejdere, der var ansat hos IBM Danmark på daværende tidspunkt. Af disse anså IBM Danmark alene 596 for omfattet af Industriens Funktionæroverenskomst.

Forinden hovedforhandlingen, som var berammet til den 26. november 2009, afsagdes den 28. oktober 2009 kendelse med udvidet formandskab i den såkaldte DONG-sag anlagt af CO-

industri for HK/Privat mod DI Overenskomst 1 (DI) for DONG Energy Sales & Distribution A/S. Denne sag angik, om det it-relaterede arbejde, der udførtes af i alt 56 medarbejdere i 14 forskellige stillingstyper hos DONG Energy Sales & Distribution var omfattet af det faglige gyldighedsområde for Industriens Funktionæroverenskomsts § 1, stk. 2, litra a, 2. led, om edb-arbejde. Voldgiftsretten anlagde en ordlydsfortolkning og fastslog indledningsvist, at det edb-arbejde, der er omfattet af bestemmelsen, er sådant, som i henseende til de nødvendige faglige kvalifikationer kan anses som et speciale i forhold til det handels- og kontorarbejde, som Funktionæroverenskomstens § 1, stk. 2, litra a, omfatter efter bestemmelsens første led, og som typisk udføres af medarbejdere med en nærmere angiven edb-uddannelse og på niveau med det handels- og kontorarbejde, der ifølge 1. led udføres af medarbejdere med en handels- og kontoruddannelse. Vedrørende de stillinger, som sagen konkret vedrørte, gav voldgiftsretten indklagede medhold i, at tvisten måtte afgøres ud fra karakteren af det arbejde, som faktisk udførtes i hver af de omhandlede stillingskategorier. Da medarbejderne i de omtvistede stillingskategorier i alt væsentligt udførte arbejde svarende til, hvad der udføres af udsendte konsulenter fra selvstændige it-konsulentvirksomheder, og var ansat i en afdeling fungerende som en intern konsulentvirksomhed med et deraf følgende generelt højt uddannelses- og funktionsniveau, fik klager ikke medhold i, at jobfunktionerne var omfattet af Industriens Funktionæroverenskomst.

Kendelsen af 28. oktober 2009 gav anledning til fornyede drøftelser mellem parterne i den foreliggende sag, hvilke drøftelser mandede ud i protokollatet af 19. november 2009, hvori det bl.a. hedder:

”I forlængelse af kendelse afsagt den 28. oktober 2009 i faglig voldgiftssag FV 2009.0050 (Dong-sagen) vedrørende det faglige gyldighedsområde for Industriens Funktionæroverenskomst § 1, stk. 2, litra a om edb-arbejde, har DI Overenskomst I v/DI, IBM Danmark A/S, CO-industri og HK/Privat genoptaget drøftelserne om den af HK rejste sag om funktionæroverenskomstens dækningsområde i virksomheden.

Parterne er enige om, at IBM's hidtidige administration af dækningsområdet, jf. vedlagte oversigt, står ved magt.

Efter en grundig analyse af alle arbejdsfunktioner i virksomheden baseret på de retningslinjer, der følger af kendelsen, og med udgangspunkt i den af IBM leverede medarbejderoversigt har parterne indgået aftale om, at de nedenfor nævnte arbejdsfunktioner er omfattet af funktionæroverenskomstens § 1, stk. 2, litra a.

...

Det præciseres, at aftalen ikke omfatter nye arbejdsfunktioner, som falder uden for dækningsområdet for funktionæroverenskomstens § 1, stk. 2, litra a.

Der er enighed om, at IBM løbende underretter tillidsrepræsentanten om dækningsområdets omfang på Info-Forum møderne, således at IBM orienterer om dækningsområdet og antal medarbejdere omfattet af dette.

Overenskomstparterne er enig om, at funktionæroverenskomstens dækningsområde er dynamisk i den forstand, at handels- og kontorarbejde også i overenskomstens forstand forstås som svarende til den til enhver tid eksisterende tekniske udvikling m.v. på dette arbejdsområde.

...

Overenskomstparterne er enige om, at nærværende aftale ikke er bindende for overenskomstparterne i andre sager.

Hermed er parternes verserende uenighed vedrørende dækningsområdet for funktionæroverenskomstens § 1, stk. 2, litra a, endeligt afsluttet. CO-industri/HK Privat hæver voldgiftssagen.

Endelig er parterne enige om, at nærværende aftale træder i kraft den 1. januar 2010.”

I den oversigt over IBM's hidtidige administration af dækningsområdet, som der henvises til i protokollatet, er under overskriften ”Dækningsområde for overenskomst mellem IBM Danmark A/S og HK/Privat”, anført bl.a. følgende:

” Med hensyn til hvilke medarbejdergrupper der dækkes, tager aftalen udgangspunkt i Industriens Funktionæroverenskomst mellem DI og CO-industri:

...

Da man i IBM ikke kan sige, at jobs typisk udføres af folk med en bestemt uddannelsesmæssig baggrund, har IBM koncentreret sin sondring på arten af det job, der udføres. Sondring sker på *Jobkategori* og derunder *Band*.

Følgende medarbejdergrupper anses hermed omfattet af aftalen:

...

Ved breve af 25. november 2016 underskrevet CO-industri og HK/Privat opsagde organisationerne protokollatet til ophør med virkning fra den 1. marts 2017. DI protesterede herimod ved brev af 9. december 2016 med henvisning til, at protokollatet alene kan opsiges som en integreret del af Industriens Funktionæroverenskomst. Denne overenskomst blev fornyet i 2017 og er fortsat løbende.

Parternes argumentation:

Klager har anført navnlig, at protokollatet af 19. november 2009 hverken supplerer eller udfylder overenskomsten, men blot er en konstatering af, at IBM Danmarks praksis er i overensstemmelse med Industriens Funktionæroverenskomst, og at denne overenskomst skal overholdes. IBM Danmark kan derfor fortsætte sin hidtidige praksis uanset protokollatets opsigelse. Opsigelsen vil blot betyde, at tillidsrepræsentanten ikke længere løbende skal orienteres som anført i protokollatet. Der er tale om, at parterne ved protokollatet har fundet en konkret løsning på en konkret tvist, hvorved man har aftalt, hvordan overenskomstens § 1, stk. 2, litra a, skal administreres på en konkret virksomhed, og den indgåede aftale er indgået uden præjudice for andre sager. Der er således tale om regulering af lokalafalestof, og protokollatet kan derfor opsiges med et passende varsel, der – når andet ikke er aftalt – passende kan fastsættes til 3 måneder. Der er ikke tale om fortolkning af overenskomsten, da denne fortolkning var på plads efter DONG-kendelsen, og der vil ikke opstå et retstomt rum, hvis protokollatet opsiges, da overenskomsten fortsat vil være gældende. Protokollatet har derfor ikke karakter af overenskomststof, som er omfattet af Hovedaftalens § 7, stk. 2. Dækningsområdet for Industriens Funktionæroverenskomst er blevet udvidet ved de senere overenskomstfornyelser, hvorfor protokollatet har mistet sin aktualitet, og det er derfor heller ikke rimeligt, såfremt protokollatet skulle kunne fastlåse, hvordan man inden for IBM Danmarks stillingstruktur skal afgrænse overenskomstens anvendelsesområde.

Indklagede har anført navnlig, at parterne er enige om, at protokollatet af 19. november 2009 er et forlig mellem overenskomstparterne, som blev indgået til løsning af en faglig strid. Det vil være meget problematisk for tilliden til systemet, hvis klager får medhold i, at man efterfølgende kan træde tilbage for et sådant forlig, selv om der ikke er aftalt en opsigelsesadgang. Begge parter opnåede fordele ved forliget. Der blev aftalt et dækningsområde for overenskomsten på virksomheden, som var fordelagtig for klager, mens virksomheden efter lang tids uenighed opnåede ro omkring overenskomstdækningen samt en ordning, som var enkel at administrere. Det er i protokollatet angivet, at parternes verserende uenighed vedrørende overenskomstens dækningsområde med forliget er endeligt afsluttet, og IBM Danmark har indrettet sig i tillid hertil. Hvis protokollatet opsiges, vil det betyde en genoplivning af voldgiftssagen i fuldstændig modstrid med det aftalte om, at tvisten var endeligt bilagt.

Overenskomstparterne har med afsæt i den konkrete tvist taget generelt og udtømmende stilling til overenskomstens faglige dækningsområde hos IBM Danmark, og det er således klart, at parterne har tilsigtet en løsning, der har virkning også ud over den konkrete tvist, der gav anledning til at indgå aftalen, herunder også for fremtiden. Protokollatet både fortolker og udfylder funktionæroverenskomstens dækningsområde i forhold til IBM Danmark, og aftalen udtrykker dermed en stillingtagen til overenskomstens faglige anvendelsesområde, hvorfor parterne i aftalen da også fandt anledning til at erklære, at aftalen ”ikke er bindende for overenskomstparterne i andre sager”. Der er tale om en aftale forhandlet og indgået mellem overenskomstparterne på et meget højt organisationsniveau, og protokollatet må i det hele anses for en bindende organisationsmæssig aftale, som udfylder og supplerer Industriens Funktionæroverenskomst for så vidt angår overenskomstens dækningsområde hos IBM Danmark. Protokollatet er dermed en integreret del af Industriens Funktionæroverenskomst, hvilket har den konsekvens, at protokollatet ikke kan opsiges til ophør uafhængigt af overenskomsten.

Det bestrides, at protokollatet, som fortsat er meget gunstigt for klager, skulle have mistet sin aktualitet. Der er med protokollatet skabt en særlig retstilstand for overenskomstdækningen hos virksomheden, som er uafhængig af funktionæroverenskomstens dækningsområde.

Opmandens tilkendegivelse:

Protokollatet af 19. november 2009 fremstår efter sit indhold som et endeligt og bindende forlig indgået mellem overenskomstparterne, hvori det aftales, hvordan dækningsområdet for Industriens Funktionæroverenskomst skal fastlægges i forhold til medarbejdere ansat i IBM Danmark. Det fremgår samtidig af forliget, at det endeligt afsluttede parternes verserende uenighed vedrørende dækningsområdet for funktionæroverenskomstens § 1, stk. 2, litra a, og at CO-industri/HK Privat som følge heraf hævede voldgiftssagen. Forliget indeholder ikke nogen opsigelsesadgang, og da det rummer en generel og principiel stillingtagen til overenskomstens dækningsområde i forhold til medarbejdere ansat i IBM Danmark, må forliget anses for en del af overenskomstdækningen for denne virksomhed, som ikke kan opsiges ensidigt uafhængigt af Industriens Funktionæroverenskomst.

Indklagedes frifindelsespåstand og selvstændige påstand vil derfor skulle tages til følge.

Parterne var enige om at tage denne tilkendegivelse til efterretning med samme virkning som en kendelse i sagen. Der var endvidere enighed om, at hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmanden.

Sagen sluttet.

København, den 20. april 2018

Lene Pagter Kristensen